Der Nordschleswiger

SPROG

“Synnejysk” Verdensmesterskab: Kun få decibel adskilte Peter Asmussen fra titlen.

En strålende anden verdensmester Peter Asmussen (i midten) flankeret af bronzevinder Lone Mørk Jensen og verdensmester Hans Jørgen Moos Anke Håagensen

En hel dag dedikeret til dialekten viste, at synnejysk ikke kun handler om sprog, men også om en livsstil. I juniorkonkurrencen

opnåede det tremandshold fra det tyske gymnasium for Nordslesvig en overbevisende sejr fra start til mål.

Anke Håagensen

JOURNALIST

UDGIVET 26. oktober 2026 - 17:20

ÆNDRET 26. oktober 2026 - 17:22

Læs artiklen højt
7 minutter

Oversigt

Hans Jørgen Moos fra Sønderburg blev verdensmester i "Synnejysk".

- De tre finalister skulle finde på en underholdende historie på dialekt, mens

Hans Jørgen Moos fra Sønderburg (Sønderborg/Synneborre*) kan nu kalde sig verdensmester i "Synnejysk". Ved finalen i Sønderjyllandshalle i Apenrade (Aabenraa/Affenrå) sejrede han over Peter Asmussen og Lone Mørk Jensen, som begge er fra Apenrade.

De tre finalister havde tidligere vundet i flere elimineringsrunder. Til finalen blev de derefter låst inde i en slags "isolationscelle" i lidt over en time. De skulle aflevere deres mobiltelefoner. Bagefter skulle de præsentere en kort, helst underholdende historie på "synnejysk" - den dialekt, der tales i regionen.

Vinderen blev derefter bedømt ud fra publikums jubelråb. Forskellene var knap nok mærkbare for det blotte øre. Måleinstrumentet registrerede dog lydstyrken af applaus og fodtramp med decimalpræcision. Således blev Hans Jørgen Moos i sidste ende erklæret som vinder. Kun få decibel adskilte de tre finalister, hvor forskellen mellem første- og andenpladsen var særlig lille.

Sølvtrofæet gik til Peter Asmussen, mens Lone Mørk Jensen måtte nøjes med bronze. Det var tydeligt, at placeringerne næppe betød noget for de tre: det vigtigste var det sjove ved konkurrencen og deres fælles kærlighed til dialekten.

I Sønderjyllandshalle i Apenrade overværede talrige tilskuere verdensmesterskabet i den regionale dialekt. Anke Håagensen

"Det var faktisk rigtig sjovt," sagde Peter Asmussen efter konkurrencen. Han tilføjede med et grin, at proceduren mindede ham lidt om hans skoletid – mere præcist "forberedelsestiden før de mundtlige eksamener." Dengang blev de også adskilt og sat i individuelle "celler". Dengang, ligesom nu, var ingen hjælpemidler tilladt. "Denne gang blev mobiltelefoner konfiskeret, så ingen kunne bruge AI'en, Google eller ringe til nogen," forklarede han og tilføjede: "Det var endnu en spændende oplevelse – og usædvanlig."

Fra sin ungdom har han stadig adskillige trofæer og priser fra roning i sit skab. "Jeg skal nok finde plads på hylden til denne sølvtrofæ også. Det er trods alt den første trofæ, jeg har vundet, siden jeg fyldte halvfjerds," tilføjede han med et blink.

"Der er den!" Jeppe, Lucas og Birthe fejrer sejren i verdensmesterskabet i synnejysk.
Anke Håagensen

DGN's unge talenter giver konkurrenterne ingen chance

I ungdomskonkurrencen gik et hold på tre personer fra det tyske gymnasium for Nordslesvig sejrrigt ud. Birthe Andresen fra Nolde (Nolde/Null), Lucas Søndergaard fra Klipleff (Kliplev/Kliple) og Jeppe Schlüter Jepsen fra Uk (Uge/Uuch) repræsenterede ikke blot deres skole, men sikrede også en succes for det tyske mindretal.

Trioen fra DGN opnåede en overbevisende sejr over deres konkurrenter Clara, Agnete og Mathilde fra International Business College (IBC). Selvom de tre unge kvinder formåede at score nogle point i første runde, blev runde to og tre vundet af DGN-holdet uden tab.

Juniorkonkurrencen involverede primært gætværk. Men selv mange af den ældre generation i publikum var knap nok bekendt med dette udtryk. Ikke underligt at ingen af ungdomsholdene vidste, at det betød "Da war Leben in der Bude" (Der var liv på stedet). Anke Håagensen

"Deres store fordel var, at Birthe, Lucas og Jeppe også taler sønderjysk med deres familier og venner. Dette blev mere og mere tydeligt, efterhånden som konkurrencen skred frem," bemærkede Jørgen Popp Petersen bagefter. Borgmesteren i Tønder Kommune (Tynne) var medlem af juryen. Han forbliver loyal over for dialekten ved både officielle og private lejligheder – selv under besøg fra kongefamilien. Og han bliver altid forstået.

Skat, en navle og en misset runde

Det tyske mindretal var repræsenteret ved verdensmesterskaberne ikke kun af de tre ungdomsverdensmestre, senior-viceverdensmesteren og jurymedlem Jørgen Popp Petersen. Blandt de 15 deltagere i seniorkonkurrencen var også Gertraudt Jepsen fra Ekensund (Egernsund/Eechensuun) og Hella Hartung fra Tingleff (Tinglev/Tingle).

Christoffer Brodersen (til venstre) og Mark Dixon kommer fra Gravenstein og Hörup på Als og bor nu henholdsvis i Greve og Aarhus. De begejstrede publikum med deres hits oversat til sønderjyske. Anke Håagensen

Gertraudt Jepsen nåede den næstsidste runde. Hendes lynhurtige svar på et spørgsmål fra moderatoren, Anders Køpke, fik ham næsten til at miste spillet: Spørgsmålet var, hvor mange kort et Skat-sæt består af. Hendes svar, "toåtrær" – altså 32 – kom prompte. At hun kendte det rigtige svar skyldtes sandsynligvis i det mindste delvist, at hun lige havde udgivet et lille Skat-kursus i hæfteform – naturligvis på den lokale dialekt, "synnejysk".

For Hella Hartung var konkurrencen dog slut, før den overhovedet var rigtig begyndt. I første runde dukkede et billede af en mave op på den store skærm med navlen markeret med rødt. Cirklen var generøs, men stadig meget centreret omkring navlen. "Hvad ser du der?" var spørgsmålet. Hella trykkede på buzzeren og svarede: "navel". Til manges overraskelse udelukkede dette hende. Svaret, de ledte efter, var udtrykket "buddeliv".

Hrmpf! Fordi Hella selvfølgelig også ville have kendt det korrekte udtryk.

TV-værten Anders Køpke Christensen ledte programmet med selvtillid og humor – i næsten syv timer. Anke Håagensen

En vært med vid og improvisationstalent

Programmet blev vært af Anders Køpke Christensen, der er kendt af mange både som en seriøs tv-journalist og fra sociale medier. Der optræder han blandt andet som "æ bo'meste' fra Plov" og i andre kabaretroller.

Med masser af humor, anekdoter og vittigheder vidste han, hvordan man underholdt publikum og charmerende udfyldte korte pauser. Selv tekniske fejl generede ham ikke. Han håndterede de uventede situationer med ro og en god dosis selvironik.

Som protektor for "Synnejysk" VM appellerede filminstruktør Frelle Petersen til folk om at holde fast i deres dialekter. Anke Håagensen

Musik var selvfølgelig også en væsentlig del af "Synnejysk". Et særligt præg blev tilføjet af filminstruktør Frelle Petersen, der voksede op i Störtum (Styrtom/Styrtum) nær Apenrade. Han var protektor for arrangementet. Han er i øjeblikket i gang med at filme endnu en film i Tondern-området, så publikum kan se frem til en fjerde film på "Synnejysk".

I sin tale gjorde Petersen det klart, at en dialekt er langt mere end blot en form for sprog. Den formidler autenticitet, identitet og en følelse af liv – og fortæller en historie om ens rødder. Derfor hans appel til alle: Hold fast i jeres egen dialekt, uanset hvor livet fører jer hen.

**Denne artikel angiver undtagelsesvis også stednavne på "synnejysk". Redaktørens note.*